

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště č. 5

Karlovy Vary

okresní pracoviště Sokolov

Inspekční zpráva

Odborné učiliště a Praktická škola

Odborné učiliště a Praktická škola Horní Slavkov, Kounice 8

357 31 Horní Slavkov

Identifikátor ředitelství:

600 023 087

IZO:

049 742 086

Zřizovatel:

MŠMT ČR, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 - Malá Strana

Školský úřad:

ŠÚ, Heyrovského 1545, 356 05 Sokolov

Čj.	053 148/99-5054
Signatura	ke3ns201

OBSAH

ÚVOD	3
1.1 Předmět inspekce	3
1.2 Termín inspekce	3
1.3 Složení inspekčního týmu	3
1.4 Ředitel odborného učiliště a praktické školy	3
1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá	3
2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM	4
2.1 Výchovně vzdělávací program, učební plány a učební osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty	4
2.2 Další informace o výchovně vzdělávacím programu	4
2.3 Přehled o počtu žáků, tříd a učebních skupin	4
2.4 Poskytovaný stupeň vzdělání	5
3 ŘÍZENÍ ODBORNÉHO UČILIŠTĚ A PRAKTICKÉ ŠKOLY	6
3.1 Koncepční záměry, plánování výchovně vzdělávací činnosti	6
3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, schválených učebních dokumentů	6
3.3 Odborné a pedagogické řízení	7
3.3.1 Organizační struktura	7
3.3.2 Organizace praktického vyučování	7
3.3.3 Personální struktura	8
3.3.4 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků	9
3.4 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení	9
3.5 Informační systém - vnitřní a vnější	10
3.6 Vedení povinné dokumentace	10
3.7 Výroční zpráva	11
3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům	11
4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI .12	
4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků	12
4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek	12
4.3 Hodnocení z hlediska kvality vyučování	13
4.4 Hodnocení z hlediska úrovně výsledků učení	16
4.5 Hodnocení z hlediska rozvoje osobnosti žáků	16
4.6 Hodnocení výchovného poradenství	16
4.7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost	17
4.8 Hodnocení činnosti školských zařízení	17
5 ZÁVĚR	18
5.1 Závěry inspekce	18
5.2 Doporučení inspekce k další činnosti	18
5.3 Datum vyhotovení zprávy a podpisy členů inspekčního týmu	18
5.4 Datum a podpis ředitele odborného učiliště a praktické školy stvrzující převzetí zprávy	19
5.5 Další adresáti zprávy	19
5.6 Připomínky ředitele školy	19

ÚVOD

1.1 Předmět inspekce

Komplexní posouzení činnosti středního odborného učiliště, dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Termín inspekce

10. - 17. května 1999

1.3 Složení inspekčního týmu

Vedoucí týmu: Ing. Jaroslava Štěpánková

Členové týmu: Mgr. Bohumil Adamec
Mgr. Jiří Matoušek
Mgr. František Mottl

1.4 Ředitel odborného učiliště a praktické školy

Mgr. Vidor Mandelík

1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá

- rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení školy do sítě škol čj. 17.260/99-21 ze dne 1999-03-19
- učební plány a učební osnovy oborů vyučovaných ve školním roce 1998/99
- povinná dokumentace školy podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol ve znění pozdějších předpisů (školský zákon)
- výroční zpráva o činnosti školy a výroční zpráva o hospodaření za školní rok 1997/98
- plány práce pro školní rok 1998/99
- evidence výchovného poradce
- záznamy o odborném výcviku
- hospitační záznamy ředitele školy
- zápisy z pracovních porad

2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

2.1 Výchovně vzdělávací program, učební plány a učební osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty

Ve školním roce 1998/99 jsou ve škole vyučovány tři obory podle dále uvedených učebních dokumentů:

- Obor 23-51-E/004 (JKOV 24-88-2/00) Zámečnické práce a údržba – studium tříleté; učební dokument vydalo MŠMT ČR dne 1995-08-09 pod čj. 20154/95-24 s platností od 1. září 1999 počínaje 1. ročníkem. Využíván je učební plán označený “typ B” -
- s nižší týdenní hodinovou dotací pro výuku odborného výcviku.
- Obor 23-56-E/004 (JKOV 24-86-2/00) Obráběcí práce – studium tříleté; učební dokument vydalo MŠMT ČR dne 1995-08-04 pod čj. 20158/95-24 s platností od 1. září 1995 počínaje 1. ročníkem. Využíván je učební plán označený “typ B” -
- s nižší týdenní hodinovou dotací pro výuku odborného výcviku.
- Obor 78-61-D/001 (JKOV 63-43-3/00) Praktická škola tříletá; učební dokument vydalo MŠMT ČR dne 1996-06-26 pod čj. 22583/96-24 s platností od 1. září 1996 počínaje 1. ročníkem. Výuka probíhá podle učebních plánů se zaměřením na:
- zámečnické práce a údržbu
- péči o rodinu a vedení domácnosti

Vyučované obory jsou schváleny k realizaci rozhodnutím MŠMT ČR o zařazení školy do sítě škol čj. 17.260/99-21 ze dne 1999-03-19.

2.2 Další informace o výchovně vzdělávacím programu

Žákům je dána možnost doplnit si základní vzdělání prostřednictvím ročního kursu. Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Zvláštní škola schváleného MŠMT ČR dne 1997-06-20 čj. 22980/97 s platností od 1. září 1997, v rozvrhu hodin je zařazena jako nepovinný předmět.

2.3 Přehled o počtu žáků, tříd a učebních skupin

Počty žáků uvedené v následujícím přehledu jsou platné k datu konání inspekce.

Obor	Ročník	ozn. třídy	počet žáků		počet učeb. skupin
			celkem	z toho dívek	
23-51-E/004 Zámečnické práce a údržba	2.	ZPÚ2	13	0	2
	3.	ZPÚ3	14	0	provozní pracoviště
23-56-E/004 Obráběcí práce	1.	OP1	5	2	2
	2.	OP2	8	0	2
	3.	OP3	7	0	2
78-61-D/001 Praktická škola, zámečnické práce a údržba	1.	PrŠ1A	10	1	2
		PrŠ1B	9	0	2
78-61-D/001 Praktická škola. péče o rodinu a vedení domácnosti	1.	1.	16	16	3
	2.	2.	11	11	2
	3.	3.	7	7	2
CELKEM		10	100	37	19

2.4 Poskytovaný stupeň vzdělání

Škola poskytuje nižší střední odborné vzdělání podle vzdělávacích programů pro odborná učiliště a nižší střední vzdělání - tříletou přípravu v praktické škole.

3 ŘÍZENÍ ODBORNÉHO UČILIŠTĚ A PRAKTICKÉ ŠKOLY

3.1 Koncepční záměry, plánování výchovně vzdělávací činnosti

Na počátku školního roku 1998/99 zpracoval ředitel školy nový koncepční záměr, který je obsahově rozčleněn na část ekonomickou a část výchovně vzdělávací. Ekonomická část je zaměřena na zlepšení technického stavu budov, zřízení vlastních učeben pro výuku oboru praktická škola – zaměření péče o rodinu a vedení domácnosti (ukončení dosavadního pronájmu) a modernizaci vybavení učeben i dílen. Ve výchovně vzdělávací části je kladen důraz na zvýšení pedagogické způsobilosti vyučujících studií speciální pedagogiky a účinné výchovné působení v oblasti sociálně patologických jevů.

Roční plán práce podrobně stanoví organizační zajištění školního roku. Plán je doplněn řadou příloh, které konkrétně plánují dílčí činnosti školy a svým obsahem respektují koncepční záměry. Na zpracování se podíleli vyučující pověřeni odpovědností za jednotlivé oblasti činností. Předložené zápisy z porad (porady vedení, porady úseků, provozní a pedagogické rady) dokládají plnění většiny plánovaných úkolů, jejich aktualizaci během školního roku i průběžné sledování vedením školy. V některých částech jsou plány maximalistické a jejich plnění v celém rozsahu je obtížné, tato skutečnost však neohrožuje kvalitu výchovně vzdělávací činnosti.

Koncepční záměry jsou reálné a dílčími úkoly jsou obsaženy v ročním plánu školy. Plánování je podrobné, postihuje všechny oblasti působení. Plány jsou v řídicí činnosti uplatňovány. Úroveň této činnosti je hodnocena jako průměrná.

3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, schválených učebních dokumentů

V oborech obráběcí práce a praktická škola (zaměření péče o rodinu a vedení domácnosti) byly upraveny učební plány. Provedené úpravy - změny týdenní hodinové dotace jednotlivých předmětů - nepřesahují kompetence ředitele školy.

V učebních plánech strojírenských oborů (zámečnické práce a údržba, obráběcí práce) byla pro žáky 3. ročníku využita hodinová dotace stanovená pro případné zařazení nepovinných předmětů – vyučována je matematika a technologie, zaměřená vždy na specifikum oboru.

V obou učebních plánech oboru praktická škola (zaměření: zámečnické práce a údržba, péče o rodinu a vedení domácnosti) byly v mezích stanovené hodinové dotace zařazeny volitelné předměty s cílem doplnit učivo základní školy (fyzika, chemie, biologie, dějepis, zeměpis) a zpestřit nabídku vyučovaných předmětů (německý jazyk, pěstinství, chovatelství, stolničení, péče o nemocné, zařízení kuchyní). Zařazení předmětů k doplnění učiva základní školy do kategorie volitelných předmětů je nevhodné; ovlivňuje celkové hodnocení žáka v obor, který je určen pro absolventy nižších ročníků zvláštní školy.

Pro nepovinné a volitelné předměty jsou zpracovány vlastní učební osnovy, jsou schváleny ředitelem školy.

Plnění učebních osnov bylo sledováno v rámci hospitační činnosti. Probírané učivo v navštívených předmětech odpovídalo osnovám i časovému rozvržení v tematických plánech.

Učební plány odpovídají skladbou povinných předmětů i týdenní hodinovou dotací schváleným učebním dokumentům. Nevhodně jsou v oboru praktická škola zařazeny předměty pro doplnění učiva základní školy jako volitelné. Učební osnovy jsou plněny.

3.3 Odborné a pedagogické řízení

3.3.1 Organizační struktura

Ředitel školy byl do funkce jmenován MŠMT ČR s účinností od 1. července 1996 do doby jmenování ředitele na základě výsledku konkurzního řízení (dokument MŠMT ČR čj. 19 667/96-60 ze dne 1996-05-27).

Širší vedení školy je tříčlenné, složené z ředitele, statutárního zástupce ředitele a ekonomky školy.

Organizační členění je dále ovlivněno umístěním výuky oboru praktická škola se zaměřením na péči o rodinu a vedení domácnosti na dislokovaném pracovišti (v objektu zvláštní školy). Pro toto pracoviště byla ustavena funkce vedoucí učitelky a jmenována výchovná poradkyně. Učitelé se nepodílejí na výuce ostatních oborů, pedagogické a provozní porady jsou konány samostatně, zpravidla za přítomnosti ředitele školy.

Obory zaměřené na strojírenství - zámečnické práce a údržba (učební obor i praktická škola) a obráběcí práce jsou vyučovány ve vlastních prostorách školy. Organizačně je škola rozdělena na úseky podle činností - úsek teoretického vyučování (řízený ředitelem školy) a úsek praktického vyučování (řízený zástupcem ředitele školy). Spolupráci mezi úsekem teoretického a praktického vyučování zajišťuje metodická komise. Pro poradenskou činnost a prevenci v oblasti sociálně patologických jevů byla jmenována výchovná poradkyně.

Základní organizační normou je organizační řád (platný od 1. srpna 1996), který vedle organizačního uspořádání vymezuje i působnost jednotlivých úseků a vedoucích funkcí.

Prostředkem řízení jsou pracovní porady (porady vedení, porady úseků teoretického a praktického vyučování, porady na dislokovaném pracovišti) a systém vlastních předpisů – vnitřní směrnice a příkazy ředitele školy.

Organizační struktura je funkční a vyhovuje potřebám školy.

3.3.2 Organizace praktického vyučování

Výuka oborů zaměřených na strojírenství je v prvních a ve druhých ročnících uspořádána ve čtrnáctidenním cyklu (týden praktického a týden teoretického vyučování), ve třetích ročnících je střídání teoretického a praktického vyučování organizováno v týdenním cyklu.

Praktické vyučování probíhá (s dále uvedenou výjimkou) ve školních dílnách pod vedením mistrů odborného výcviku. Pro žáky třetího ročníku učebního oboru zámečnické práce a údržba byla smluvně (ve shodě s právní normou) zajištěna provozní pracoviště ve firmách s odpovídajícím profesním zaměřením. Pracoviště jsou pravidelně kontrolována zástupcem ředitele školy a při zjištění závad (zpravidla velká absence žáka) je žák přeřazen na pracoviště školních dílen.

V oboru praktická škola, zaměřením na péči o rodinu a vedení domácnosti, jsou praktická cvičení (vaření, ruční práce) zařazena v rámci týdenního rozvrhu a probíhají ve specializovaných učebnách zvláštní školy.

Praktické vyučování je v rozvrhu zařazeno s časovou dotací stanovenou jednotlivými učebními plány, žákovská pracoviště vyhovují vyučovaným oborům. Uzavřené dohody o spolupráci při zajišťování odborného výcviku žáků na pracovištích organizací odpovídají dikci § 15 odst. 3 vyhlášky MŠMT ČR č. 354/1991 Sb., o středních školách.

3.3.3 Personální struktura

Z celkového počtu 26 zaměstnanců je 22 pedagogických pracovníků (v počtu 22 je uveden jeden provozní zaměstnanec s částečným úvazkem vychovatele), další čtyři zaměstnanci se podílejí na správě školy (ekonomka, administrativní pracovníce, dvě uklízečky).

Odborná a pedagogická způsobilost pedagogických pracovníků je uvedena v následujících tabulkách.

Vyučující v oborech zaměřených na strojírenství - zámečnické práce a údržba (učební obor i praktická škola) a obráběcí práce

Pedagogičtí pracovníci	celk. počet	odborná způsobilost	pedagog. způsobilost	rozšířené vzdělání o stud. spec. pedagogiky	absolventi pedagogické fakulty	poznámka
ředitel školy	1	1	1	studující		
učitel	3	2	2	0	1*	*1. st. ZŠ
vrchní mistr OV	1	1	1	0		zástupce ředitele školy
mistři OV	6	5	4	0		
Celkem	11	9	8	0		

Při srovnání s ustanovením vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců, splňuje 73 % vyučujících podmínky stanovené pro učitele středních škol. Žádný z nich však nemá vzdělání rozšířené studiem speciální pedagogiky, požadované u učitelů odborného učiliště či praktické školy.

Vyučující oboru praktická škola, zaměření na péči o rodinu a vedení domácnosti

Pedagogičtí pracovníci	celk. počet	absolventi pedagogické fakulty	úplné střední vzdělání	rozšířené vzdělání o stud. spec. pedagogiky	externí učitelé počet
učitel	9	6. – 9. ročník 3		2	3
		1. - 5. ročník 1		1	1
		vychovatelství 1		1	1
			4*	1	0
Celkem	9	5	4	5	5

*jedna vyučující si doplňuje vzdělání studiem na pedagogické fakultě

Kvalifikační předpoklady pedagogických pracovníků neodpovídají kategorii učitelů středních škol, požadavek vzdělání v oblasti speciální pedagogiky, stanovený výše uvedenou vyhláškou, splňuje 56 % vyučujících.

Vychovatelé domova mládeže:

Pedagogičtí pracovníci	celk. počet	úplné střední vzdělání pro vychovatele	rozšířené vzdělání o stud. spec. pedagogiky	jiné vzdělání	poznámka
------------------------	-------------	--	---	---------------	----------

vychovatel	2	1	0	1*	* noční vychovatel
------------	---	---	---	----	--------------------

*zaměstnanec vykonává současně práci školníka a hlídače objektu

Ve srovnání s dříve citovanou zákonnou normou chybí vychovatelům požadovaná způsobilost (denní vychovatelka - plný úvazek - nesplňuje podmínku vzdělání v oblasti speciální pedagogiky).

V pedagogickém sboru mají muži i ženy paritní zastoupení, věkové složení se pohybuje v kategorii 31 let až důchodový věk. Sbor je dlouhodobě stabilizován, zřetelné jsou kolegiální a přátelské vztahy, které se projevují i v přístupu k žákům. Zjištěné skutečnosti v oblasti výchovného poradenství i ve výuce jednotlivých předmětů potvrdily kompetentnost vyučujících v práci se žáky tohoto typu školy.

Požadavky na vzdělání učitelů a vychovatelů speciálních škol, stanovené vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců, nesplňuje v celém rozsahu žádný pedagogický pracovník.

3.3.4 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Ve školním roce 1998/99 byly pro vzdělávání pedagogických pracovníků využívány semináře a školení z nabídky jiných školských institucí (pedagogicko-psychologická poradna, pedagogické centrum, školský úřad), navštíveny byly akce zaměřené převážně na výchovné působení. Zvyšování pedagogické způsobilosti vyučujících, zejména studiem speciální pedagogiky, zůstalo (s výjimkou ředitele školy - viz tabulka) v podobě koncepčního záměru.

Vzdělávání pedagogických pracovníků je zaměřeno žádoucím způsobem, na zkvalitňování výchovného působení, ale nevede k dosažení plné způsobilosti vyučujících.

Organizační struktura vychází z potřeb výchovně vzdělávací činnosti a zajištění technicko-ekonomického chodu školy. Jasně stanovená pravidla umožňují efektivní činnost v rámci jednotlivých úseků i v řízení školy. Méně příznivé je personální složení pedagogického sboru; z pohledu dosažené odborné a pedagogické způsobilosti, stanovené zákonnou normou pro pedagogické pracovníky speciálních škol, nedosahují zaměstnanci požadovaného standardu. Zlepšení stavu v personální oblasti zůstává zatím v podobě koncepčních záměrů.

Celkový stav na úseku odborného a pedagogického řízení je hodnocen jako průměrný.

3.4 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení

Kontrolní a hospitační činnost provádí ředitel školy a zástupce ředitele školy na svěřeném úseku praktického vyučování.

Hospitační činnost ředitele i zástupce je plánovaná, byla doložena ročními plány a zápisy z hospitovaných hodin (28 zápisů z hodin teoretické výuky, 10 zápisů z praktického vyučování). Kontrolní činnost je prováděna namátkově a není souvisle evidována, byla však nepřímo doložena zápisy vedenými v oblasti výchovného poradenství, domova mládeže, odborného výcviku žáků na pracovištích organizací i zápisy z jednotlivých porad.

Výsledky z kontrolní a hospitační činnosti se promítají do hodnocení jednotlivých pedagogických pracovníků, jsou jedním z hledisek uvedených ve vnitřním předpisu platném pro přiznání osobního příplatku či mimořádné odměny (dokument ozn. Kritéria pro přiznání osobního příplatku a mimořádné odměny za období 1. leden - 31. prosinec 1999).

Systematická a důsledná je každodenní kontrola docházky žáků a podílejí se na ní všichni zaměstnanci školy. Důvod absence žáka je bezprostředně zjišťován a ověřován.

Hodnocení žáků se řídí běžnými školskými předpisy, škola nemá zpracována vlastní pravidla hodnocení. Pro odměňování žáků za produktivní práci vydal ředitel školy vnitřní směrnici, která je v souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 315/1991 Sb., o finančním a hmotném zabezpečení žáků středních odborných učilišť, speciálních středních odborných učilišť, odborných učilišť a učilišť ve znění pozdějších předpisů.

Kontrolní a hodnotící činnost je na běžné úrovni.

3.5 Informační systém - vnitřní a vnější

Vnitřní informační systém

Kromě základních informací daných ročním plánem práce jsou zaměstnanci školy informováni prostřednictvím pedagogických a pracovních porad. Pracovní porady jednotlivých úseků se konají podle potřeby, zpravidla v návaznosti na problematiku projednávanou poradou vedení - jedenkrát za čtrnáct dnů. Jednání byla doložena zápisy (14x na úseku teoretického vyučování, 10x na úseku praktického vyučování a 6x na dislokovaném pracovišti). Mimo to možnost každodenního osobního kontaktu v poměrně malých kolektivech učitelů a mistrů umožňuje bezprostřední operativní jednání.

Žáci jsou informováni svými třídními učiteli a mistry odborného výcviku, využívána je i nástěnka na chodbě školy.

Vnější informační systém

Rodičům nabízí škola informace prostřednictvím třídních schůzek (2x ve školním roce), poradenské služby výchovných poradců i individuálního osobního jednání. Ve většině případů je však kontakt s rodiči iniciován pracovníky školy. O vzniklých výchovných problémech jsou rodiče bezprostředně písemně informováni a vyzváni k osobnímu jednání, v naléhavých případech navštíví pedagogičtí pracovníci rodinu žáka. O korespondenci i návštěvách rodin je vedena evidence.

Směrem k širší veřejnosti je pozornost školy zaměřena zejména na potenciální žáky školy a jejich zákonné zástupce, na rozvíjení spolupráce s profesními firmami k získání pracovních míst pro odborný výcvik žáků i pro možné umístění absolventů a na nutnou spolupráci s příslušnými pracovníky okresního úřadu.

Informační systém školy je funkční, odpovídá potřebám školy a je otevřený směrem k veřejnosti. Celkově je tato oblast hodnocena jako nadprůměrná.

3.6 Vedení povinné dokumentace

Škola vede povinnou dokumentaci podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., školský zákon v platném znění.

Jednotlivé dokumenty (třídní knihy, deníky evidence odborného výcviku, katalogové listy, protokoly o komisionálních zkouškách) jsou vedeny na předepsaných tiskopisech a obsahově jsou správně vyplněny, nedostatky formálního charakteru byly s vedením školy projednány. Zápisy z pedagogických a pracovních porad jsou přehledné, mají dobrou vypovídací hodnotu – umožňují snadnou kontrolu přijatých opatření i uložených úkolů.

Mimo povinnou dokumentaci vede škola vlastní orientační přehledy, záznamy a doplňující evidenci o průběhu výchovně vzdělávací činnosti (např. záznamy výchovného poradce).

Dokumentace je vedena v souladu s platnou právní normou, v jejím vedení nebyly shledány žádné závažné nedostatky. Inspekce hodnotí tuto oblast jako spíše nadprůměrnou.

3.7 Výroční zpráva

Obsah výroční zprávy za školní rok 1997/98 odpovídá § 17e, odst. 2 a 3 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, v platném znění, její zpracování má běžnou úroveň. Zpráva byla projednána 15. září 1998 na poradě pracovníků školy (není zřízena rada školy).

Výroční zpráva byla zpracována ve shodě s platnou zákonnou normou.

3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Škola je příspěvkovou organizací. Rozpočet školy tvoří státní dotace, prostředky získané pronájmem nebytových prostor a příjmy z příležitostné výroby prováděné v rámci odborného výcviku (produktivní práce). Ve školním roce 1998/99 byly škole poskytnuty investiční prostředky ke zlepšení technického stavu budov, úpravy interiérů - rozšíření učebních prostor pro výuku žáků praktické školy - provedla škola ve vlastní režii.

Používané budovy nebyly postaveny jako školy, provedené úpravy tuto skutečnost eliminovaly a prostorové řešení i vnitřní vybavení nyní vyhovují potřebám vyučovaných oborů i ubytování žáků.

Přidělené finanční prostředky jsou využívány k vytvoření kvalitních podmínek pro výchovně vzdělávací činnost.

4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků

Škola využívá dva objekty v těsné blízkosti; v rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení školy do sítě škol je adresně uvedena jen jedna z budov. Prostory školy jsou využívány pro výuku oborů zaměřených na strojírenství – zámečnické práce a údržba (učební obor i praktická škola) a obráběcí práce.

Ústřední budova má čtyři podlaží. V suterénu je umístěno technické zázemí, šatny a sociální zařízení. Přízemí tvoří školní dílny pro obor zámečnické práce a údržba (zámečnická dílna pro ruční práce, zámečnická dílna se strojním vybavením a možností svařování, dílna určená pro výuku základů obrábění); ve zbývajícím prostoru byla zřízena posilovna. V prvním patře je umístěno ředitelství a administrativa školy, ve druhé části domov mládeže (kapacita 15 žáků). Poslední podlaží je určeno pro teoretické vyučování, k dispozici jsou tři učebny, kabinety, sborovna a sociální zázemí. Učebny jsou vybaveny novým nábytkem, v každé je k dispozici televize, videorekordér, zpětný projektor a promítací plátno. Počet učeben je při cyklickém vyučování dostatečný.

Druhý objekt je třípodlažní. V přízemí jsou umístěny dílny pro výuku oboru obráběcí práce (dílna pro soustružení, pro frézování, přípravná materiálu) a svařovna, ty jsou doplněny šatnami a sociálním zařízením. První patro tvoří nebytové prostory (pronajímané). Poslední podlaží je v současné době upravováno pro výuku oboru praktická škola (zaměření - vedení domácnosti a péče o rodinu); zřizují se tři učebny pro teoretickou výuku, dvě kuchyně a přípravná pro vaření, dílna a přípravná pro šití; zahájení výuky je plánováno od 1. září 1999. Obor je v současné době vyučován v poměrně vzdálené zvláštní škole, která poskytuje odpovídající materiálně technické zázemí.

Absence vlastní tělocvičny je řešena pronájmem tohoto zařízení v základní škole.

Prostorové podmínky školy umožňují umístění všech oborů do vlastních budov. Vybavení dílen pro výuku strojírenských oborů plně vyhovuje požadavkům učebních osnov. Přípravované učebny pro nestrojrenský obor jsou těsně před dokončením, úpravy korespondují s plánovaným využitím jednotlivých místností. Materiálně technické zajištění výchovně vzdělávací činnosti hodnotí inspekce jako velmi dobré.

4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Okresní hygienik vydal poslední souhlas s provozem školních budov dne 18. září 1997 (dokument čj. 2048/234/97/CVZ).

Interiéry školy jsou udržované a čisté. Třídy a společné prostory jsou esteticky upravené, ve školních dílnách je patrný důraz kladený na přehlednost a pořádek. Žákovské šatny jsou dostatečně prostorné, vybavené šatnovými skříňkami; zvláště jsou umístěny šatny používané žáky při teoretickém vyučování, šatny příslušné k dílnám jednotlivých oborů jsou doplněny sociálním zařízením (WC, umývárna, sprcha).

Denní rozvrh teoretického a praktického vyučování odpovídá počtem hodin a délkou přestávek dle vyhlášky MŠMT ČR č. 354/1991 Sb., o středních školách. Nevhodné je ale zařazení tělesné výchovy ve čtyřhodinovém bloku (třídy OP1, OP2, ZPÚ2, PRŠ 1A, PRŠ 1B).

V souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 315/1991 Sb., o finančním a hmotném zabezpečení žáků středních odborných učilišť, odborných učilišť a učilišť jsou žákům

poskytovány osobní ochranné pracovní prostředky, čisticí a mycí prostředky, pracovní oděv a žákům ve strojírenských oborech i pracovní obuv.

Možnost stravování je zajištěna ve školní jídelně základní školy; nevýhodou je poměrně značná vzdálenost jídelny. V budově školy mají žáci k dispozici nápojový automat.

Prostředí školy - prostorové, světelné a tepelné podmínky i vybavení interiéru - odpovídají psychohygienickým zásadám, méně příznivé je sestavení rozvrhu vyučování. Celkově jsou tyto podmínky hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

4.3 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Kvalita vyučování byla posuzována prostřednictvím hospitací. Hospitace se uskutečnily ve všech vyučovaných oborech a navštíveny byly hodiny teoretického i praktického vyučování (celkem 54 hodin).

- Obory zaměřené na strojírenství – zámečnické práce a údržba (učební obor i praktická škola), obráběcí práce

Český jazyk

Předmět vyučuje učitelka se způsobilostí pro první stupeň základní školy. Obsahem sledovaných hodin byla mluvnice.

Hodiny byly velmi pečlivě připraveny. Vyučující uplatňovala různé metody a formy činností, které zaujaly a motivovaly žáky po celou dobu výuky. Vstupní část zaktivizovala většinu třídy, vhodně byl zařazován řízený rozhovor, zadávané samostatné činnosti měly problémový charakter a bylo vždy provedeno hodnocení, projevovala se dobrá práce s chybou.

Vyučující vedla žáky důsledně ke spisovnému a zřetelnému vyjadřování, v jazykové výuce používala odborné terminologie, pracovala se žáky individuálně - se znalostí dispozic každého jednotlivce.

Hodiny se vyznačovaly vysokou efektivitou, ke které přispělo i využívání mezipředmětových vztahů, propojení všech složek předmětu i použití řady textových pomůcek.

V průběhu hospitací byly kontrolovány i písemné projevy žáků, jsou pravidelně opravovány, svým rozsahem i obsahem jsou přiměřené, jejich úprava je na dobré úrovni.

Úroveň předmětu je spíše nadprůměrná.

Matematika

Pečlivě připravené hodiny byly vyučující perfektně metodicky zvládnuty. Její hezký a vlnitý projev zbavoval žáky jakékoliv nervozity a umožňoval velmi dobrou vzájemnou komunikaci.

Ve všech sledovaných hodinách byla patřičně zdůrazněna neustálá aktivní spolupráce žáků s vyučující. Jejich veškerá samostatná činnost byla průběžně kontrolována a důsledně motivačním způsobem hodnocena. Nechyběla pochvala a povzbuzení. Dobře volené aplikační úlohy měly gradující tendenci. Průběžné procvičování a prohlubování učiva bylo cíleno k vytvoření uceleného a pro žáky přehledného systému základních matematických znalostí.

Jednotlivé pracovní činnosti byly dobře organizovány a uvážlivě střídány, volené pracovní tempo bylo, vzhledem ke schopnostem žáků, optimální. Zpětná vazba byla průběžně prověřována a na zjištěné skutečnosti vyučující odpovídajícím způsobem reagovala.

Ve sledovaných hodinách byla vidět promyšlená příprava a zodpovědný přístup vyučující, úroveň předmětu je nadprůměrná.

Všeobecně vzdělávací předměty (fyzika, chemie, občanská nauka)

Při výuce těchto předmětů vyučující uplatňují většinou tradiční stavbu hodiny: zopakování s případným zkoušením a výklad nové látky.

Ve výkladové části většiny sledovaných hodin převládal projev vyučujícího. Často však i při procvičování učiva byli žáci málo aktivizováni nebo použité aktivizační metody byly málo účinné. Zápis poznámek do sešitů byl žákům diktován, chyběl přehledný a jasně strukturovaný zápis na tabuli. Některé, žákům málo známé pojmy, nebyly náležitě vysvětleny. Totéž platí i o významu a zápisu používaných cizích slov. Používané názorné pomůcky a videofilmy byly, vzhledem k probírané látce, dobře vybrány, ale z metodického hlediska využity s nízkou efektivitou.

Kontrola činností žáků a následné motivační hodnocení nebyly uplatňovány s patřičnou důsledností. Rovněž prověřování zpětné vazby bylo prováděno ne vždy účinným způsobem.

Po odborné stránce poměrně dobře připravené hodiny se však vzhledem k uvedeným metodickým nedostatkům vyznačovaly pasivitou žáků a tím i nízkou produktivitou.

Na základě zjištěných skutečností je úroveň těchto předmětů celkově hodnocena jako spíše podprůměrná.

Tělesná výchova

Nestandardní je rozdělení výuky dvouhodinového předmětu v jedné třídě mezi dva učitele (třídy ZPÚ3, OP3); další zvláštností bylo vedení jedné z těchto hodin ředitelem školy, ač byl vyučující předmětu přítomen. První hodina byla věnována testu vytrvalosti. Žáci respektovali nařízení učitelky, měli odpovídající znalosti pořadové přípravy a projevovali snahu zvládnout vytrvalostní průpravu, která byla značně náročná. Vyučující (bez odborné způsobilosti) vedla hodinu metodicky správně, má u žáků přirozenou autoritu. Druhá hodina probíhala v nově zřízené posilovně. Hodina byla perfektně připravená, měla odpovídající intenzitu i efektivitu, žáci cvičili s chutí. Vyučující je vhodně motivoval a sám byl schopen bezchybně předvést požadovaný cvik.

Ve druhém ročníku je výuka tělesné výchovy společná (třídy ZPÚ2, OP2) a v rozvrhu je zařazena ve čtyřhodinovém celku. Pro abnormální délku doby výuky jednoho předmětu najednou (navíc tělesné výchovy) se intenzita a efektivita hodin s přibývajícím dobou prudce snižují, žáci ztrácejí motivaci i chuť. Předvedená čtyřhodinovka připomínala cvičení v přírodě kombinované se střídáním běhu a chůze.

Úroveň předmětu je průměrná..

Odborné předměty (strojnictví, technologie, odborné kreslení)

Většina hodin probíhala tradičním způsobem – opakování, výklad, případně shrnutí učiva. Po odborné stránce byly všechny hodiny dobře připraveny, častější nedostatky byly sledovány v jejich metodickém vedení s ohledem na studijní předpoklady žáků.

Ve vyšších ročnících byly pro výklad většinou využívány připravené texty a schématické obrázky, minimálně byly využity reálné ukázky součástí či konkrétní pomůcky. Vyučující se spoléhali na praktické zkušenosti žáků a přeceňovali jejich abstraktní představivost. Zapojení žáků pak záviselo na individuální schopnosti žáka na daný problém reagovat.

V prvním ročníku byla hodina pestřejší ve střídání činností i motivaci, žáci neztráceli pozornost a výuky se poměrně aktivně účastnili.

Úroveň odborných předmětů je celkově hodnocena jako spíše podprůměrná.

Odborný výcvik

Učební obor – zámečnické práce a údržba.

V dílně pracovaly dvě skupiny žáků druhého ročníku na souborné práci. Činnost první skupiny byla zaměřena na procvičení dovedností (úkolem bylo zhotovení lícovaných součástí) podkladem pro činnost byl technický výkres. V konečném výsledku byla hodnocena dosažená rozměrová a tvarová přesnost. Druhá skupina zhotovovala rámy stolů do nově zřizovaných učeben.

Učební obor – obráběcí práce.

Žáci prvního ročníku opakovali měření a seznamovali se se základy soustružnických prací; činnost v této skupině měla organizační nedostatky ve střídání činností a průběžném zaměstnání žáků. Ve skupině třetího ročníku pracovali žáci na individuálně zadané práci ve frézarské dílně, podkladem pro práci byl výkres součásti.

Ve všech skupinách (s uvedenou výjimkou) byla práce dobře organizována, mistři důsledně dbali na dodržování pravidel bezpečnosti práce a žákům se věnovali individuálně, podle jejich potřeb. Mistři mají přirozenou autoritu, k žákům přistupují přátelsky a vytvářejí motivační prostředí. Žáci pracovali se zájmem a prokazovali vcelku dobrou zručnost, někteří mají větší potíže se čtením technických výkresů.

Úroveň odborného výcviku byla celkově hodnocena jako spíše nadprůměrná.

- Praktická škola – zaměření: péče o rodinu a vedení domácnosti

Všeobecně vzdělávacích předmětů (český jazyk, matematika, občanská výchova, estetická výchova)

Společným znakem všech sledovaných hodin byla poměrně zdařilá snaha vyučujících o aktivní zapojení žákyň do činnosti ve třídě. Důsledně byla uplatňována návaznost i průběžné procvičování a prohlubování základního učiva. Střídání činností bylo účelné a pomáhalo udržení pozornosti a soustředění žákyň. Pracovní tempo bylo voleno v některých hodinách až zbytečně nízké. Rovněž uplatňovaný diferencovaný přístup ne vždy přinesl očekávaný efekt.

Učitelky většinou dodržely předem stanovenou strukturu hodiny, se kterou žákyňe v úvodu seznámily. Byly použity metodické postupy přiměřené znalostem i schopnostem žákyň. Nové učivo bylo pro lepší pochopení vysvětlováno a procvičováno na vhodně volených aplikačních příkladech z praktického života. Potřebné názorné pomůcky, které patřily k vybavení všech pro výuku používaných učeben, byly v přiměřené míře využívány.

Na velmi dobré úrovni je vzájemná komunikace. Učitelky mají přirozenou autoritu i potřebnou důvěru žákyň, které s nimi otevřeně diskutují. To přispívá k tvorbě příznivého pracovního prostředí, které bylo pro sledované hodiny charakteristické.

Tvorbě poznámek je věnována patřičná pozornost. Výklad je vždy doplňován přehledným a přesně strukturovaným zápisem na tabuli. Důslednost kontroly samostatné činnosti žákyň byla v jednotlivých hodinách rozdílná. Důsledkem toho bylo docilováno i jejich různé produktivity, která však nebyla nikdy horší než průměrná.

Na základě celkového posouzení je úroveň předmětů hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Výuka odborných a praktických předmětů (rodinná výchova, ruční práce, vaření, chovatelství)

Hodiny byly velmi dobře připravené jak po stránce odborné, tak metodické. V průběhu výuky se často objevovaly prvky mezipředmětových vztahů a zdařilé byly i vstupní motivace navazující na předcházející učivo. Ve většině případů se vyučujícím podařilo navodit přátelskou pracovní atmosféru. Žákyně se bezprostředně vyjadřovaly k nastoleným problémovým jevům a jejich zájem o uvedené předměty byl zřejmý. Zvolený individuální přístup učitelek vždy respektoval dispozice jednotlivých žákyň. V průběhu výkladu byla vhodně využita řada pomůcek. Vzájemný vztah vyučujících a žákyň umožňoval věcnou diskusi o probíraném učivu. Děvčatům byl dán dostatečný prostor pro vlastní úvahu i vyvozování faktů a ta prokazovala velmi dobré znalosti. Nechybělo závěrečné hodnocení činností jednotlivců i celé třídy.

V hodinách praktických předmětů přistupovaly učitelky k jednotlivým žákyním individuálně se znalostí různých možností pracovního projevu jednotlivce a dbaly na dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel. U děvčat jsou vytvářeny návyky pro pořádek a čistotu, důslednost a pečlivost. Praktické úkony byly doplňovány vědomostmi o surovině, materiálu i pracovních nástrojích. Všechny činnosti vedly k tomu, aby znalosti, vědomosti i pracovní návyky mohly dívky uplatnit v praktickém životě. Jejich přístup k manuální práci byl vstřícný, jevíly o ni zájem, pracovní atmosféra v hodinách byla příjemná a přirozená, dovednosti žákyň byly velmi dobré.

Celkově jsou hospitované předměty hodnoceny jako velmi dobré.

4.4 Hodnocení z hlediska úrovně výsledků učení

Nehodnoceno.

4.5 Hodnocení z hlediska rozvoje osobnosti žáků

Součástí organizačního řádu je školní řád, který vymezuje povinnosti i práva žáků školy. Daná pravidla jsou důsledně uplatňována a jejich dodržování je výsledkem soustavného výchovného působení učitelů i mistrů odborného výcviku. Během inspekce byly sledovány vstřícné a nekonfliktní vztahy mezi žáky a pedagogickými pracovníky, které se projevují i v celkově slušném a zdvořilém vystupování žáků ve škole.

Negativním jevem zůstává vysoká absence, která vede až k vyloučení žáka. Některé žáky (zejména starší) láká možnost okamžitého výdělků, někteří nemají návyk pravidelné školní docházky a někdy jsou důvodem i ekonomické problémy rodičů.

Škola se ve svém výchovném působení snaží kladně ovlivňovat formování osobnosti žáka a pomáhat mu vytvářet morální hodnoty. Činnost školy v této oblasti je spíše nadprůměrná.

4.6 Hodnocení výchovného poradenství

Funkci výchovného poradce zastává vyučující všeobecně vzdělávacích předmětů, bez předepsané způsobilosti. Na dislokovaném pracovišti jí v této práci asistuje externí učitelka, která absolvovala studium výchovného poradenství a je zároveň dlouholetou poradkyní ve zvláštní škole.

Pro činnost ve školním roce 1998/99 mají obě poradkyně zpracovány plány práce s vymezením hlavních úkolů, jejich konkretizací a časovým rozpisem do jednotlivých měsíců. Plnění úkolů je průběžně hodnoceno a analyzováno. Důraz je kladen především na koordinaci

výchovného působení při řešení problémových situací mezi školou a rodičovskou veřejností i na prevenci šikany, drogových závislostí, alkoholismu a záškoláctví.

V oblasti poradenské činnosti není opomíjena informovanost rodičů žáků z méně podnětného prostředí, jsou prováděny přímé návštěvy v rodinách, zpravidla za účasti ředitele školy.

Na velmi dobré úrovni je spolupráce výchovného poradce s třídními učiteli a s pedagogicko-psychologickou poradnou (návštěva seminářů, kurz Zdravá škola). Výchovný poradce je členem výchovné komise, která řeší problémové situace žáků, případně zajišťuje setkání s kurátorkou.

Dokumentace výchovného poradce je přehledně vedena a je funkční. Veškerá jednání jsou evidována v deníku, důvěrné písemnosti a materiály o žácích jsou zabezpečeny před zneužitím. Pro problematiku výchovného poradenství i protidrogovou prevenci jsou určeny konzultační hodiny. V prostorách školy i v řadě tříd jsou instalovány nástěnky s protidrogovou problematikou. Je zpracován program primární protidrogové prevence pro školní rok 1998/99 (jsou organizovány besedy a přednášky). Na začátku školního roku byli rodiče informováni o úloze preventisty a činnostech školy v této oblasti.

Činnost výchovného poradce se řídí ročním plánem, velmi dobře je vedena dokumentace a zdárně se rozvíjí systém protidrogové prevence. Výchovné poradenství plní ve škole svoji funkci a jeho úroveň je spíše nadprůměrná.

4.7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

V průběhu školního roku jsou do výchovně vzdělávací činnosti zařazovány akce s výchovným dopadem v oblasti prevence sociálně patologických jevů, kulturní akce či odborné exkurze.

Žáci školy se zúčastňují akcí středoškolské sportovní ligy.

Složení i počet zařazovaných akcí hodnotí inspekce jako velmi dobré.

4.8 Hodnocení činnosti školských zařízení

Ke škole patří domov mládeže, je umístěný v ústřední budově a jeho současná kapacita je 15 lůžek. Je v něm umístěno pět dvoulůžkových a jeden pětilůžkový (levnější) pokoj. Ubytování žáci mají k dispozici vybavenou kuchyňku (včetně nádobí), dále mohou využívat lednici, mikrovlnou troubu i varnou konvici. K pokojům patří klubovna, v jejím zařízení jsou televize, videorekordér a menší knihovna s oddechovou četbou. Sociální zařízení je samozřejmostí.

Domov mládeže je využíván k ubytování žáků, jeho současná kapacita je ve srovnání s údajem uvedeným v rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení školy do sítě škol poloviční.

5 ZÁVĚR

5.1 Závěry inspekce

Řízení školy je koncepční a zajišťuje bezproblémový chod ve všech úsecích činnosti. Nejslabší stránkou v této oblasti je odborná a pedagogická způsobilost vyučujících a péče o její zkvalitnění. Tento problém se může po přemístění praktické školy do vlastních prostor ještě zvýraznit – nebudou k dispozici externí učitelé (učitelé zvláštní školy).

Vzhledem k některým slabším místům je řízení školy hodnoceno jako průměrné.

Velmi dobré jsou materiálně technické podmínky pro výchovně vzdělávací činnost. Přes výše uvedenou skutečnost v personální oblasti je třeba konstatovat, že pedagogičtí pracovníci, na základě již získaných zkušeností, zajišťují vyučování na celkově spíše nadprůměrné úrovni. Inspekce ocenila úsilí všech zaměstnanců školy, zejména výchovných poradců v komplexním působení na žáky, příjemnou pracovní atmosféru v pedagogickém sboru i vstřícné vztahy mezi učiteli a žáky.

Celkově byly podmínky a průběh výchovně vzdělávací činnosti hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

Na základě celkového posouzení sledovaných skutečností hodnotí inspekce celkovou úroveň školy jako spíše nadprůměrnou.

5.2 Doporučení inspekce k další činnosti

- věnovat pozornost zvyšování odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících
- zvážit skladbu a zařazení volitelných či nepovinných předmětů do učebních plánů jednotlivých oborů
- v sestavení rozvrhu uplatňovat didaktické zásady
- hospitační činnost zaměřit na výuku odborných předmětů

5.3 Datum vyhotovení zprávy a podpisy členů inspekčního týmu

razítko

Podpisy inspektorů: vedoucí týmu: *Ing. Jaroslava Štěpánková v. r.*

členové týmu: *Mgr. Bohumil Adamec v. r.*

Mgr. Jiří Matoušek v. r.

Mgr. František Mottl v. r.

V Sokolově dne 21. června 1999

5.4 Datum a podpis ředitele odborného učiliště a praktické školy stvrzující převzetí zprávy

Inspekční zprávu jsem převzal dne 29. června 1999

razítko

Podpis ředitele: Mgr. Vidor Mandelík v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

5.5 Další adresáti zprávy

Na vědomí

Adresát	Datum předání/odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: MŠMT ČR	1999-07-01	157/99
Školský úřad: ŠÚ Sokolov	1999-07-01	158/99

5.6 Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
-----	-----	připomínky nebyly vzneseny